LÄÄKÄRIPALVELUYRITYKSET RY
Eteläranta 10, PL 30, 00131 Helsinki



23.11.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

**ASIA** **LPY:n kirjallinen lausunto / kuulemistilaisuus 24.11.2021**

## HE 168/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 174 §:n muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Lääkäripalveluyritykset ry:tä asiantuntijakuulemiseen 24.11.2021 sekä yhdistyksen kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 174 §:n muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialalla toimivien sidosyksiköiden siirtymäaikasäännöksiä. Lakiluonnoksen mukaan hankintayksiköt voisivat jatkaa olemassa olevia sidosyksikkö- ja yhteistyöjärjestelyjään nykyisten säännösten mukaisesti siihen saakka, kunnes kuntien ja sairaanhoitopiirien tehtävät siirtyvät hyvinvointialueille 1.1.2023 lukien. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022.

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää kutsusta ja mahdollisuudesta lausua asiassa.

**LPY ei kannata esitettyä siirtymäajan jatkamista seuraavin perusteluin:**

- Palveluita avoimille markkinoille tuottavat julkisen sektorin toimijat, jotka voivat hyödyntää sidosyksikköasemaansa, nauttivat merkittävistä kilpailueduista suhteessa samoilla markkinoilla toimiviin yrityksiin. Näin ollen niiden toiminta aiheuttaa kilpailuvääristymiä, jotka heikentävät palvelumarkkinoiden kehittämistä kustannustehokkaiksi.

- Esityksen yritysvaikutusten arvioinnissa todetaan, että siirtymäajan pidentämisellä vuodella voi olla välillisiä negatiivisia vaikutuksia sellaisille yrityksille, jotka tarjoavat palveluita samoilla markkinoilla kuin kyseiset sidosyksiköt.

- Kilpailu- ja kuluttajavirasto on arvioinut sidosyksiköiden toimimisen markkinoilla lannistavan tai lamauttavan yksityisten yritysten toimintaa jopa sillä seurauksella, että ne poistuvat kokonaan markkinoilta.

- Julkisen sektorin sosiaali- ja terveysalojen toimijoita koskevat siirtymäajan säännökset hankintalain soveltamisessa ovat olleet voimassa jo lähes viisi vuotta. Sinä aikana kyseisillä toimijoilla on ollut mahdollisuus muuttaa ja kehittää toimintansa sellaiseksi, että poikkeusta hankintalain soveltamiseen ei enää tarvita. Päättymässä oleva viiden vuoden siirtymäaika voidaan katsoa riittäväksi.

- Julkisomisteiset sote-yhtiöt voivat jatkossakin harjoittaa ulosmyyntiä 10 prosenttia liikevaihdostaan, mikäli markkinoilla ei ole tarjontaa. Hankintalakiin on kirjattu poikkeus, jolla sidosyksikön ulosmyynti voidaan nostaa 10 prosenttiin ilman euromääräistä rajaa silloin, kun vastaavaa markkinaehtoista toimintaa ei ole. Tämä edellyttää sitä, että hankintayksikkö julkaisee avoimuusilmoituksen julkisten hankintojen ilmoituskanava Hilmassa. Jos yhtään alalla toimivaa yritystä ei vastaa ilmoitukseen, hankintayksikön ulosmyyntiraja nousee 10 prosenttiin seuraavan kolmen vuoden ajaksi. Myös sote-alojen yhtiöt voivat tarvittaessa käyttää tätä hankintalain poikkeussäännöstä.

- Useat kuntien ja kuntayhtymien omistamat sote-alojen sidosryhmäyksiköt ovat kooltaan suuria suhteessa toimialansa markkinoihin. Ne ovat aiheuttaneet toiminnallaan merkittäviä kilpailuvääristymiä, koska niiden ei ole tarvinnut noudattaa myöskään hankintalain säännöstä vuosittaisen ulosmyynnin 500 000 euron rajasta. Tällaisia kilpailuvääristymiä on ilmennyt muun muassa laboratorio- ja kuvantamispalveluiden toimialoilla.

## Yhteenvetona

Kaikkeen edellä mainittuun viitaten LPY ei pidä perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena esitettyä sote-aloilla toimivien sidosryhmäyksiköiden siirtymäaikasäännösten jatkamista vuodella.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja
puh. 040 518 5799
ismo.partanen@lpy.fi